

Κισσὸς τῆς μνήμης συγκρατεῖ τ' ἄβυσσόν αὐτῶν τελέχη,
Καὶ ὅταν πρὸς τὸ παρελθὸν τὸν νοῦν ἀλλόφρων τρέπω
Γλυκείας λύπης δάκρυον τὰ βλέφαρά μου βρέχει,
Καὶ, μὴ ἰδὼν τὸν ἔρωτα, τὸ πτώμα του καὶ βλέπω.

Θ'.

Η ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ ΜΟΥ.

Μ' εἶπον ὅλοι ἀναισθητὸν φθάνει,
Μὴ τὸ λέγῃς, ὦ φίλη, καὶ σὺ
Ἄν τὸ στῆθός μου τόρξ νοσῇ,
Θ' ἀποθάνῃ.

Θ' ἀποθάνῃ, ὡς τήκεται θνήσκων
Ἐπὶ βράχων ἐν χόρτον φυὲν,
Δρόσου ζῶν καὶ νεκρὸν δάκρυ ἐν
Μὴ εὐρίσκων.

Ἄνθος ἐμελλεν ἴσως νὰ δώσῃ,
Μία ἔλειπε μόνῃ βανίς,
Δὲν τὴν ἔχυσεν ὁμως κανεὶς,
Κ' ἦσαν τόσοι!

Ἀδιάφορος πᾶς ἀπετράπη,
Ἄν νοσοῦν ἤδη κεῖται χαμαὶ,
Δρόσος λείπ' εἰς αὐτὸ, εἰς ἐμὲ
Φεῦ! ἀγάπη.

Ὅταν κύκλω ἐγέλα τὸ πλῆθος
Καὶ μ' ἐκάλει ἀνάλγητον ὄν,
Παγεράν κεφαλὴν καὶ κενὸν
ἔχον στῆθος,

Σὺ εἰς ὅλων αὐτῶν μόνῃ μία
Δὲν ἐγέλας, δὲν ἦσο κακὴ
Καὶ τὸ στόμα σου μόνον γλυκὺ
Ἐμειδία.

Τίς συνέβη τροπή; Ἐξηράνθη
Τὸ νοσοῦν τότε χάρτον λοιπὸν;
Ὅχι! ζῇ, ἔχ' εἰσέτι ὄπὸν
Διὰ ἄνθη

ἔχει, θέλει πλὴν δρόσον ἀκόμα
Καὶ ἡ δρόσος θὰ ἦγε πολλή,
Ἐάν ὅπως ἐλάλει λαλεῖ
Σοῦ τὸ στόμα

Ἄς μὲ λέγουν ἀναισθητὸν ἄλλοι,
Μὲ τὸ λέγῃς, ὦ φίλη, καὶ σὺ,
Ἄν τὸ στῆθός μου τόρξ νοσῇ,
Ὅμως πάλαι.

ΑΙ ΔΥΟ ΕΞΑΔΕΛΦΑΙ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΝΑΥΤΙΚΟΝ

ὁ π ὁ

G. DE LA LANDELLE.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

(Συνέχ. τῆς συλλογῆς 364 — 365.)

Σ'.

Ὁ Μαστρο-Ματθαῖος καὶ ἡ Καλυψὼ ἐπανέλαβον
τὰς θέσεις αὐτῶν παρὰ τὸν μέγαν ἱστόν· τὸ δὲ
πλήρωμα, διὰ τοῦ λεπτοῦ παραπετάσματος τοῦ
χωρίζοντος τὴν πρύμνην ἀπὸ τῆς πώρας, ἐθαύ-
μαζε μεθ' ἀπλότητος τὴν λαμπρότητα τοῦ ὑπὸ
τῶν ἀξιοματικῶν διδομένου χοροῦ. Ἦθελεν ἐπιλεί-
ψει ἡμᾶς ὁ χρόνος ἂν ἐπεχειροῦμεν νὰ σημειώσω-
μεν τὰς ταπεινὰς τῇ φωνῇ γινόμενας παρατηρήσεις
ὑπὸ τῶν εὐφυῶν κατοίκων τῶν περάδων ἢ τῶν σο-
βαρῶν γερόντων τοῦ κύτους· λέγομεν μόνον ὅτι ὁ
Καρτοννέ, πεποιθὼς εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Μα-
στρο-Ματθαίου, κατώρθωσε νὰ φθάσῃ, ἔρπων, μέ-
χρι τοῦ μέρους ἐνθα ὁ πυράρχης ἐκάθητο μετὰ τῆς
Καλυψοῦς· ἅμα δ' ὡς ἠκούσθησαν οἱ πρῶτοι ἤχοι
τῆς μουσικῆς, ὁ ἀρτεμονίτης ἐτόλμησε νὰ προσφω-
νήσῃ, ταπεινῇ τῇ φωνῇ, τὸν ἀνδρείον αὐτοῦ σωτήρα·

«Αἰ! Μαστρο-μορφονιέ!» εἶπεν, ἡ δὲ φωνὴ ἐφαί-
νετο ἐξερχομένη ἐκ τροχίλου τῆς πτέρνας τοῦ ἱστοῦ.

— Τί! ἀπήντησεν ὁ ὑπαξιωματικὸς στρέφων
τὴν κεφαλὴν. Ἀ! σὺ εἶσαι Καρτοννέ;

— Ὅλος καὶ ὅλος. Συμπάθειο ποῦ σὰς πειράζω.
Κάμνει νὰ μείνω ὀλίγον ἐδῶ; δὲν θὰ κουνηθῶ διόλου.

— Μείνε, υἱέ μου, ἀλλὰ πρόσεχε νὰ μὴ σὲ
ἰδοῦν.

— Ἄν ἤθελες νὰ εἰπῇς, ἂν ἦναι ἀνάγκη, ὅτι σὺ
μὲ διέταξες.

— Καλὰ, μένε ἥσυχος, θὰ ἐμποδίσω τοῦλάχισ-
τον νὰ σὲ τιμωρήσουν ἂν σὲ ἰδοῦν, εἶπεν ὁ Μαστρο-
Ματθαῖος χαίρων ὅτι ἐπεδείκνυσεν εἰς τὴν Καλυψὼ
τὴν σημασίαν αὐτοῦ. Ἐννοεῖς, ὠραία μου κόρη, προσ-
έθηκεν ἀποτεινόμενος πρὸς αὐτήν, ὅτι, ἀφ' οὗ τὸν
ἔδωκα τὴν ἄδειαν, τὸ πολὺ πολὺ θὰ τὸν στείλουν
ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἦλθεν. Ἀ, ναί, Καρτοννέ, σὲ ἐπιφορτίζω
τὸν πυρσὸν τὸν ὅποιον θ' ἀνάψωμεν εἰς τὴν ἄκραν
τῆς κεραίας τοῦ ἀκατίου ὅταν θὰ φεύγουν οἱ καλε-
σμένοι.

— Εὐχαριστῶ, Μαστρο-Ματθαῖε, » ἀπήντησεν
ὁ ἀρτεμονίτης συστέλλων, ὡς ὄφει, τὸ σῶμα αὐτοῦ.

Ὁ δὲ πυράρχης, παρχωρήσας τῷ Καρτοννέ τὸ
ἔξοχον προνόμιον τοῦ νὰ θαυμάζῃ ἐν ἀνέσει τοὺς

τοὺς χορεύοντας ἐπανελάβε τὴν σειράν τῶν ἐρωτικῶν του πυροβολήσεων.

Ἐν τούτοις ὁ Ἑρνέστος ὠφελοῦμενος ἀπὸ τοῦ ἀντιχόρου ἀπεύθυνε τῇ συγχορευτρίᾳ αὐτοῦ κολακείας, αἵτινες οὐδόλως ἦσαν ἰσως αὐτοχέδιοι.

Δύο ὁλόκληροι μῆνες εἶχον παρέλθει ἀφ' οὗ αὐτὸς καὶ ὁ Μονταιγλὼν εἶχον ἐκμυστηρευθῇ ἀλλήλοις τὰ καθ' ἑαυτοὺς, καὶ κατὰ τοὺς δύο τούτους μῆνας ὁ Ἑρνέστος εἶχε σκεφθῇ ὠρίμως· ἀναγκασθεὶς νὰ παραιτηθῇ τῆς Ἀδριάνας, κατοικῶν εἰς τὴν ξηρὰν ἐν αὐτῇ τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κ. Δεγαλῆ, βλέπων καθ' ἐκάστην σχεδὸν τὴν Ἑμμαν, ἐνθαρρυνόμενος παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ὠθούμενος ὑπὸ τῆς εὐνοίας τῆς Καλυψοῦς, καὶ ἐντελῶς ἐλευθέρως ἀπέναντι τοῦ Μονταιγλὼν, δὲν εἶχε, μεθ' ὅλα ταῦτα, ἀποφασίσει ἀκόμη νὰ ζητήσῃ ῥητῶς τὴν χεῖρα τῆς Ἑμμαν· καὶ τοῦτο, οὐχὶ ἐπηρεαζόμενος ἐξ ὕλικῶν συμφερόντων, διότι, ἀπλῶς εἰπεῖν, τὰ κτήματα τοῦ ἀπαίλου δὲν ἐκινδύνευον ὅσον ἡ κυρὰ Κατερίνα, εἶχεν εἰπεῖ· ἢ εἰς Φόρ-Ρουαγιαλ οἰκία τοῦ Κ. Δεγαλῆ, ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν δούλων αὐτοῦ ἀπετέλουν, καὶ ἄνευ τῆς ἐπαύλεως, περιουσίαν πολλῶν μείζονα τῆς τοῦ Κ. Γραιγκούρ. Ἀλλ' ὁ φροντιστὴς ἤθελε νὰ μείνῃ κατὰ γράμμα πιστὸς εἰς τὴν μετὰ τοῦ ἀξιώματικοῦ συνθήκην· ἡ Ἑμμαν μόνη ἔπρεπε νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα· προσθετέον δ' ὅτι ἐπεθύμει νὰ λάβῃ πρότερον καὶ ἐπιθεθαίωσιν τοῦ γάμου τῆς Ἀδριάνας.

Τὴν δ' Ἑμμαν, γνωρίζουσιν τὸ παρελθὸν καὶ ἔχουσιν τὸ πνεῦμα ὁξὺ, οὐδόλως ἐλάνθανε τὸ αἰσθημα τοῦτο τὸ ὁποῖον προσέβαλλε καὶ ὀλίγον τὴν φιλαυτίαν αὐτῆς· ὅθεν ὅσω ἔβλεπε τὸν Ἑρνέστον προχωροῦντα πρὸς τὴν θετικὴν ἐξήγησιν, τοσούτω μᾶλλον προσεποιεῖτο ὅτι δὲν ἐνόει αὐτόν. Ἡ δὲ πρὸς τὸν Μονταιγλὼν διαγωγὴ αὐτῆς εἶχεν, ὡς εἶπομεν, ἄλλην αἰτίαν· μελετήσασα τοὺς δύο ἀντιπάλους καὶ συγκρίναςα αὐτοὺς πρὸς ἀλλήλους, ἤθελεν ἰσως δυσκόλως δυνήθῃ νὰ ἐκλέξῃ, ἂν δὲν εἶχε τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ ἀξιώματικὸς ἐμελλε νὰ νυμφευθῇ τὴν ἐξαδέλφην αὐτῆς. Κατ' ἀρχὰς εἶχεν αἰσθανθῇ δειλίαν ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ φροντιστοῦ· ἀλλ' ἡ βραδύτης τούτου ἐνεθάρρυνεν αὐτὴν μετὰ ταῦτα καὶ ἤδη, νομίζουσιν ὅτι διείδε τὸ μέλλον, παρεδίδετο, ὡς ἐκ τούτου, ἀπερισκέπτως εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς νεανικῆς αὐτῆς φαντασίας.

« ὦ! ὦ! εἶπεν εἰρωνικῶς μεδιῶσα, ἀπατῶσθε, κύριε Ἑρνέστε, αὐτοὶ οἱ ἔπαινοι δὲν ἀπευθύνονται εἰς ἐμέ. »

— Εἰσθε σκληρὰ, κυρία· πάντοτε μὲ ἀπαντᾶτε τὸ αὐτὸ, ποτὲ δὲν μὲ πιστεύετε, ὅταν τολμῶ νὰ σᾶς ὁμολογήσω . . . »

Ἡ Ἑμμαν ἐχρεώσεται νὰ προχωρήσῃ.

« Λησμονεῖτε τὴν Ἀδριάναν, » εἶπε μετὰ πονη-

ρίας, καὶ ἐνταυτῷ ὑπέκυψεν εἰς τὸν χρόνον τῆς μουσικῆς.

Οὐδέποτε ἡ Ἑμμαν εἶχεν ὁμιλήσει τοσούτον εὐκρινῶς· ὁ τόπος τῆς σκηνῆς, ὁ χορὸς, ἰσως πλειότερα τῆς συνήθους εὐθυμίας ἢ ἐλαφρότης, ἡ ἀνάγκη νὰ ἐκτελέσῃ τὸ μέρος αὐτῆς εἰς τὸν ἀντίχορον καὶ ν' ἀπαντήσῃ ταυτοχρόνως, ὑπῆρξαν τὰ αἷτια τῆς τοιαύτης ἀπαντήσεως. Ὅταν ἐπανῆλθε πλησίον τοῦ φροντιστοῦ, εὔρεν αὐτὸν σοβαρὸν καὶ σχεδὸν περίλυπον.

« Ἀληθῶς ἠγάπησα τὴν Ἀδριάναν, τὸ ὁμολογῶ, κυρία. Θεωρεῖτε λοιπὸν τὸ ἀμάρτημα τοῦτο ἀσυγχώρητον; »

— Ἐξ ἐναντίας· ἀλλ' ἡ ἐξαδέλφη μου ἔχει δικαιώματα, τὰ ὁποῖα δὲν θέλω δι' ὅλου νὰ καταπατήσω. Λέγετε ὅτι τὴν ὁμοιάζω· αὐτὸ μὲ κολακεύει, ἀλλὰ . . . Εἶναι ἡ σειρά σας, κύριε Ἑρνέστε. »

Ὁ φροντιστὴς ἐχάρευσεν καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του.

« Παρκαλῶ, κυρία, ἀφήσατέ με νὰ δικαιολογηθῶ. »

— ὦ! Αἱ ἄστατοι καρδίαι δὲν πάσχουν ἑλλειψιν προφάσεων! Ἄν ἤξεύρετε τί μὲ ἔγραψεν ἡ ἐξαδέλφη μου διὰ σας καὶ ἄλλοτε καὶ ἀκόμη ἀφ' οὗ σας ἐγνώρισεν.

— Τέλος πάντων, εἶπεν ὁ φροντιστὴς μετ' ἀνυπομονησίας, ἡ Ἀδριάναν ὑπανδρεύθη. Ἄν εἰς ἐξ ἡμῶν ἐφάνη ἄπιστος, σᾶς ἐρωτῶ, εἶμαι ἐγώ; »

Ἡ Ἑμμαν ἠναγκάσθη μετὰ λύπης νὰ διακόψῃ καὶ πάλιν τὴν ὁμιλίαν ἕνεκα τοῦ χοροῦ.

« Ὑπανδρεύθη; ἀνεφώνησε μετ' ἐκπλήξεως, ἀφ' οὗ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν τῆς· καὶ πότε; πῶς τὸ ἐμάθετε; τί εἶναι αὐτὸς ὁ κινουρῆγιος γάμος; »

— Ὑπανδρεύθη τὸν πλοίαρχον Βραντέλ, πρὸ τριῶν μηνῶν τουλάχιστον. Μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἡμῶν ἐκ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὁ ἱατρὸς Ἐστουρζὼ ἐλαβεν ἐπιστολὴν ἣ ὁποία τὸ ἔλεγεν ὡς βέβαιον.

— Περίεργον! » ἐψιθύρισεν ἡ νέα γενομένη σοβαρά.

« Γα.δ.π! » ἐφώναζεν ὁ διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας.

Τὸ 1838 καὶ 1839, ἐν Μαρτινίκῃ, ὁποία καὶ ἂν ἦτο ἡ θερμοκρασία, ἐχορεύετο ἀφούκτως καὶ Γα.δ.π μεθ' ἑκαστον ἀντίχορον· ἄλλως τε τοῦτο εἴθισται ἐτι καὶ νῦν καὶ θέλει συμβαίνει καὶ εἰς τὸ μέλλον κατὰ τοὺς ἐπὶ τῶν πλοίων διδομένους χορούς. Οἱ ναυτικοὶ ἔχουσι τοὺς λόγους των πράττοντες οὕτω.

Ἀνάγκη λοιπὸν ὑπῆρξεν ὅπως καὶ οἱ δύο χορευταὶ ἡμῶν ἀκολουθήσωσι τὸν χειμαρρῶν· ὁ δὲ χορὸς οὗτος κατέστησε θαρράλεώτερον τὸν Ἑρνέστον, ὅστις ἐφθασεν εἰς βαθμὸν τόλμης, τοῦ ὁποίου δὲν ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ἐπιδεκτικόν.

Ἡ Ἑμμαν, τρέμουσα ἐκ συγκινήσεως, ἀπήντησεν αὐτῷ ὅτε τὴν ὠδήγησεν εἰς τὸ κάθισμά της·

« Ἀρκετὰ, κύριε Πορταντίκ' ὁμιλήσατε τὸν πάτερ μου. »

Ὁ φροντιστής, στενοχωρηθεὶς ὡς ἐκ τῆς ψυχρότητος τῶν λέξεων τούτων, ἐχαιρέτισεν ὑποκλινῶς καὶ ἀνεμίχθη εἰς τὸ πλῆθος. Ἀμέσως δ' ὁ Μονταιγλὼν ἐπλησίασε τὴν Ἑμμαν.

« Κυρία, εἶπεν, θὰ χορεύσωμεν ἂν δὲν ἀπατώμαι τὸν προσεχῆ χορόν. »

— Μάλιστα, κύριε, ἀπάντησεν ἡ νέα στρέφουσα πρὸς αὐτὸν βλέμμα πλήρες ρεμβασμῶν.

— Φαίνεται ὅτι ὁ φροντιστής ἐφάνη εὐγλωττος! ἀνελογίσθη μετριοφρόνως ὁ ὑποπλοίαρχος. Διάβολε! πόσον εἶναι ταρχυμένη! Ἀδιάφορον, μὴ χάνωμεν τὸ θάρρος! ἕκαστος ἄς φροντίζῃ διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ ὁ Θεὸς βοηθός! Αὐταὶ εἶναι αἱ συμφωνίαι ἡμῶν. »

« Μὲ συμπάθειο, Μάστρο-Ματθαῖε, εἶπεν αἰφνης ὁ Καρτοννέ, πάντοτε εὐρισκόμενος εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, κύτταξε ἐκεῖνην τὴν μελαχροينوῦλα ὅπου ἐχόρεψε μὲ τὸν φροντιστή, καὶ τὴν ὁμιλεῖ ὁ ὑποπλοίαρχος, πόσον νόστιμη εἶναι τὴν ξεύρεις; »

— Εἶναι ἡ κυρία μου, ἀπάντησεν ἀμέσως ἡ Καλυψὼ, κολακευθεῖσα ἐκ τῶν ἐπαίνων τῶν ἀποδιδόμενων τῇ Ἑμμαν.

— Λέγω λοιπὸν, ὅσῃ τιμῇ μου! ἐξηκολούθησεν ὁ ἀρτεμονίτης, ὅχι γιὰ νὰ σὲ κολακέψω, πῶς εἶναι ἡ ὠραιότερη ἀπ' ὅλαις.

— Δὲν ἔχεις κακὸ γούστο, Καρτοννέ, θὰ κάμῃς τὸν δρόμον σου· σὲ τὸ λέγω ἐγώ.

— Ναί! Ναί! Θὰ κάμω δρόμον ἂν ταξιδεύσω δέκα πέντε ὥς εἴκοσι χρόνια ἀκόμη.

— Καὶ τὴν ἐβύζαξα ἐγώ, ἐπανέλαβεν ἡ Καλυψὼ.

— Ἄ! διάβολε! δὲν λέγω ὅχι· φαίνεται ὅμως ὅτι ἐμεγάλωσε γρήγορα, διότι ὁμοιάζετε τῆς ἰδίας ἡλικίας, ὠραία μου. »

Τοῦτο ἐκολάκευτε προσωπικῶς τὴν Καλυψὼ ἥτις ἤρχισε νὰ γελά.

« Καρτοννέ! Καρτοννέ, ἐπῆρες ἀέρα, βλέπω· εἶπεν ὁ πυράρχης.

— Συμπάθειο, ἂν σὰς ἐπείραξα . . . δὲν τὸ εἶχα σκοπό. »

Καὶ ὁ ἀρτεμονίτης, χωρὶς ν' ἀλλάξῃ θέσιν, διατήρησε σιωπὴν· ὁ δὲ Μάστρο-Ματθαῖος ἐδιπλασίασε τὰς πρὸς τὴν Καλυψὼ περιποιήσεις.

Ὁ Μονταιγλὼν δικαίως ἐξεπλάγη διὰ τὴν πρωτοφανῆ ψυχρότητα τῆς Ἑμμαν.

« Κυρία, ἠρώτησε μετὰ δειλίας, μήπως σὰς δυσπρέστησα ἀκουσίως; »

— Διὰ τί αὐτὴ ἡ ἐρώτησις;

— Διότι εὐρίσκω ὅτι ἔχετε ἀπόψε ὕψος αὐστηρὸν, τὸ ὅποιον μὲ ἀναγκάζει νὰ ἐξετάσω τὴν συνεί-

δησίν μου. Ἄν ἡμάρτησα, σὰς παρακαλῶ νὰ μὲ τὸ εἴπητε, διὰ νὰ διορθώσω τὸ σφάλμα μου.

— Τὸ σφάλμα δὲν εἶναι ἰδικόν σας, ἐπιθύρυσεν ἡ νέα.

— Πῶς! μήπως σὰς προσέβλεψε τις; ἀνέκραζεν ὁ ἀξιωματικὸς μετὰ ζέσεως· εἶπέτε, σὰς ἐχορκίζω!

— Ὦ! ἡσυχάσετε, κύριε Μονταιγλὼν, εἶπεν ἡ Ἑμμαν μειδιῶσα· τὸ σφάλμα, περὶ τοῦ ὁποίου λέγω, τὸ ἔκαμν ἐγώ.

— Εἴθε, κυρία, νὰ ἡδυνάμην νὰ τὸ ἐξαλείψω. »

Μετά τινος δὲ περιφράσεως, διακοπτομένης ὑπὸ τοῦ χοροῦ, ἡ Ἑμμαν ἐδήλωσε τὴν ἰδέαν τῆς· ἐφαίνετο μετανοοῦσα ὅτι εἶχεν ἐνθαρρύνει τοσοῦτον τὸν ἀξιωματικόν· ὅσον δὲ λεπτῶς καὶ ἂν ἐξεφράσθη, ὁ Μονταιγλὼν ἐνόησε τὴν σημασίαν τῆς μεταμελείας αὐτῆς.

« Λοιπὸν ἦτο παιγνίδιον! » εἶπε μετὰ πικρίας.

Ἡ νέα ἐστέναζε καὶ ὕψωσε πρὸς αὐτὸν τοὺς μεγάλους αὐτῆς ὀφθαλμούς.

« Σὰς ἱκετεύω! μὴ μὲ ἀπελπίζετε· πρέπει λοιπὸν νὰ χάσω ὅ,τι ἀγαπῶ; »

— Κύριε Μονταιγλὼν, μὴ ὁμιλεῖτε τοιοῦτοτρόπως, ἀπάντησεν ὑπερηφάνως ἡ Ἑμμαν.

— Ὑπακούω εἰς τὴν ἐπιθυμίαν σας. Θὰ φυλάξω τὴν λύπην μου μυστικῶς. Χαίρετε, γελάτε, εὐτυχεῖτε! Προτιμᾶτε ἄλλον, ὑποκύπτω· αὐτὸς εἶναι φίλος μου καὶ τὸν συγχαίρω ἐξ ὅλης ψυχῆς.

— Τί ἐννοεῖτε, παρακαλῶ, κύριε Μονταιγλὼν; ἠρώτησεν ἡ Ἑμμαν μετὰ πολλῆς ἀξιοπρεπείας.

— Δύναμαι νὰ ἐξακολουθήσω χωρὶς νὰ σὰς προσβάλω;

— Ὅμιλήσατε, τὸ ἀπαιτῶ.

— Λοιπὸν, κυρία, νομίζω ὅτι ὁ κύριος Ἑρνέστος Πορταντίκ εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ὑπερισχύσῃ. Ἐπολεμοῦμεν μὲ ἴσα ὅπλα. Εἴμεθα ἐν γνώσει ἀντίπαλοι . . . ἀντίπαλοι διὰ δευτέραν φοράν. »

Ἡ Ἑμμαν, ὠχριάσασα, δὲν ἡδυνήθη νὰ ἀπαντήσῃ.

« Συγχωρήσατε τὴν τόλμην μου· ἀλλ' εἶπέτε μίαν λέξιν. Θέσατε τέρμα εἰς τὴν σκληρὰν αὐτὴν ἀμφιβολίαν· εἶπέτε με μόνον ἂν πρέπη νὰ χάσω πᾶσαν ἐλπίδα! . . . Θὰ σιωπήσω, θὰ νικήσω τὴν λύπην μου καὶ δὲν θὰ εἴσθε πλέον δι' ἐμὲ εἰ μὴ ἀνὰ μνησίς! »

— Ἡ Ἀδριάννα ὑπανδρεύθη! . . . ἐπιθύρυσεν ἡ νέα ὡς ἂν μὴ εἶχεν ἀκούσει.

— Πῶς! οὔτε καὶ ἄρνησιν! ἡ σιωπὴ σας μὲ ἀπελπίζει. Τί νὰ πιστεύσω;

— Ἠγαπᾶτε τὴν Ἀδριάναν ὅταν ἦλθατε διὰ πρώτην φοράν εἰς τοῦ πατρὸς μου;

— Εἶχον λάβει τὴν προτεραίαν ἀπάντησιν ἀρνητικὴν ἀπὸ τὴν κυρίαν Γραιγκούρ.

— Ἀλλ' ἀπεκρίθητε ὑποσχόμενος ὅτι μ' ὅλον τοῦτο θὰ μείνετε πιστός.

— Όχι, κυρία! ἀπεκρίθην μὲ γλώσσαν μετρίαν, ἐπιφυλάττων διὰ τὸ μέλλον, ὡς καὶ διὰ τὸ παρὸν, τὴν ἐλευθερίαν τῆς καρδίας μου, ἐλευθερίαν τὴν ὁποῖαν ἔχασα πλέον.»

Ἡ Ἐμμα ἐτήρησε σιωπὴν.

Ὁ Μονταιγλὼν δὲν ἤξευρε τί νὰ πιστεύσῃ, ἀλλ' ἐνόμισεν ὅτι δὲν ἔπρεπεν ἀκόμη νὰ ἀπελπισθῇ. Ἡ Ἐμμα ἀπεκαλύπτετο αὐτῷ ὑπὸ νέαν μορφήν· δὲν ἦτο πλέον ἡ ἐλαφρὰ καὶ γελοῦσσα νέα, ἡ προκαλοῦσα τὴν κολακείαν καὶ ἐνθαρρύνουσα μέχρι τινὸς τὴν τόλμην· σήμερον ἦτο σοβαρὰ καὶ εἶχεν ἀκούσει αὐτὸν μετὰ σοβαρότητος.

«Κυρία, ἐλπίζω ὅτι θὰ χορεύσωμεν καὶ ἄλλον ἓνα χορὸν,» εἶπεν ὁ Μονταιγλὼν ὁδηγῶν αὐτὴν εἰς τὴν θέσιν τῆς.

Ἡ Ἐμμα ἠρυθρίκασεν, ἐφάνη ἐξετάζουσα τὴν μνήμην αὐτῆς, τέλος δὲ εἶπε· «Καλὰ, ἀλλὰ θὰ ἀναγκασθῇτε νὰ περιμεῖνατε παλὺ.

— Ἐστὼ ποῖον; ἠρώτησεν ὁ ἀξιωματικὸς μετ' ἤθους ἱκετευτικοῦ.

— Τὸν δωδέκατον.»

Ὁ Μονταιγλὼν ἐμακρύνθη ἀποφασίσας νὰ κατορθώσῃ ὅπως χορευθῇ ὁ δωδέκατος ἀντίχορος.

Ἐν τούτοις ὁ ἱατρὸς ἔστουρζώ ἦτο εὐδαιμονέστατος· τὸ πᾶν ἔβαινε κατ' εὐχὴν· ἡ μουσικὴ ἔπαιζε καλὰ, οἱ παῖδες δὲν ἔκκλυνον ἀπροσεξίας, αἱ δὲ κυρίαι, μὴδὲ τῆς Ἐmmas ἐξαιρουμένης, συνεχάρησαν αὐτῷ καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἔλεγον ὁμοφώνως ὅτι ὕλη ἡ δόξα ἀνῆκεν εἰς αὐτόν.

«Ὁ ἔστουρζώ, ἔλεγον, συνέλαβεν τὴν πρώτην ἰδέαν, καὶ αὐτὸς ὠργάνισεν καὶ ἐτακτοποίησεν ὅλα.

— Ὁ ἱατρὸς σας, ἀπῆντων οἱ κεκλημένοι, εἶναι ἄνθρωπος εὐχάριστος, εὐφυνέστατος καὶ φιλόκαλος.»

Τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ὁ ἱατρὸς ἐφάνη ἔτι πλέον περὶ χαρῆς· τὸ δεῖπνον εἶχε παρατεθῇ· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο τὸ ἐπεισόδιον τῆς ἐορτῆς ἐμελλε ν' ἀναδείξῃ κάλλιον τὰ προτερήματά αὐτοῦ, ἐζήτην νὰ παρατείνῃ αὐτὸ δι' ὅλων τῶν μέσων. Ἀλλὰ μάτην εἶχε μεταχειρισθῇ ἐπὶ τούτῳ τὸ κλασικὸν στρατήγημα τῶν οἰκοδεσποινῶν· μάτην τὸ ὑπὸ τὸ οἰακοστροφίαν ἐντὸς χαλκίνου κιβωτίου πεθεριμένον ὠρολόγιον ἐβράδυνεν ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν, τὸ ὠρολόγιον τῆς πόλεως προέδιδε τὴν ἀλήθειαν· μόλις δ' ὁ ἐνδέκατος ἀντίχορος ἐτελείωσε καὶ, σιωπῶσης τῆς μουσικῆς, ἤκούσθη σημαῖνον τὴν δευτέραν ὥραν τῆς πρωίας.

«Καιρὸς, καιρὸς ν' ἀναχωρήσωμεν· Καλυψώ. Ἀρτεμις! Λουίζα! Μαρία! φέρετε τὰ ἐπανωφόρια.

— Ἰατρὲ, σὲ παρακαλῶ, ἀκόμη ἓνα ἀντίχορον, δὺς τὸ σημεῖον, θὰ μὲ ὑπαχρεώσῃς! εἶπεν ὁ Μονταιγλὼν προσδραμών.

— Μάλιστα, φίλε μου, ἀπῆντησεν ὁ ἱατρὸς,

ἀλλὰ δὲν θὰ μ' ἐμποδίσῃς νὰ ἴδω μὲ ποῖαν θὰ τὸν χορεύσῃς.

— Τί μὲ μέλει! ἀνελογίσθη ὁ Μονταιγλὼν, φθάνει νὰ κατορθώσω νὰ μὲ δώσῃ συγκατάθεσιν ἢ τοῦλάχιστον ἐλπίδα.

— Κυρία, εἶπεν ὁ ἱατρὸς ὑψηλῇ τῇ φωνῇ, δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀναχωρήσετε· αἱ λέμβοι δὲν εἶναι ἀκόμη ἑτοιμοὶ· ἀφήσατε ἐν τούτοις νὰ σχηματίσωμεν ἓνα ἀντίχορον· θὰ ᾄδῃ οὗτος ὁ τελευταῖος.»

Ἀληθὲς ἡ ψευδὴς ἡ δῆλωσις τοῦ τελετάρχου, ὑποστηριζομένη ὑφ' ἐνὸς allegro τῆς σάλπιγγος, ἐπῆνεγκε τὴν περιμενομένην ἐντύπωσιν. Ὁ Μονταιγλὼν ἐπλησίασε τὴν Ἐμμαν καὶ εἶπεν·

«Εἶχον ἀποφασίσαι νὰ χορεύσω μαζί σας ἓνα χορὸν καὶ ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ χορεύσω καὶ δευτέρον· θὰ ἐνθουσιάζομαι πάντοτε αὐτὴν τὴν ἐσπέραν. Δύο στιγμαὶ, βραχύταται δυστυχῶς, καθιστῶσι τὴν ἀνάμνησιν αὐτῆς γλυκεῖαν.»

Ἄν καὶ εὗρίσκετο εἰς τὴν τελευταίαν περίοδον χοροῦ ζωηροῦ, καθ' ὃν ἐδασίλευσεν ἐλαφρὰ εὐθυμία, ἡ Ἐμμα ἐξεπλάγη ἀκούουσα τὸν Μονταιγλὼν, ὅστις δὲν περιορίσθη εἰς τὸ προοίμιον τοῦτο. Ὁ ἀξιωματικὸς εἶχεν ἀποφασίσαι νὰ ταλμῇ νὰ εἴπῃ τὸ πᾶν καὶ ἔμεινε πιστὸς εἰς τὴν ἀπόφασίν του. Ἀφ' οὗ ἐδείχθη εὐγενὴς καὶ ἐπιτήδειος, ἔπειτα δὲ εὐγλωττος καὶ ἐμπασθῆς, κατήντησεν εὐκρινὴς καὶ σύντομος μέχρι ξηρότητος, διηγούμενος τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας Γραιγκοῦρ συμβάντα. Ὅτε δ' ἐτελείωσεν ὁ χορὸς ἔδωκε τῇ Ἐμμαν τὸν βραχίονα καὶ διήλθε μετ' αὐτῆς δις κατὰ μῆκος τὴν πρόμνην, ἐνθα νέα εἶχε συναφθῇ μάχη μεταξὺ τοῦ τελετάρχου καὶ τῶν μητέρων.

«Τέλος, κυρία, εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς, σὰς ἀγαπῶ, ὁ ἔρνεστος σὰς ἀγαπᾷ ἐπίσης, καὶ συνεφωνήσαμεν ἐν τιμῇ νὰ ὑποκύψωμεν ἀμφοτέρω εἰς τὴν ἀπόφασίν σας.»

Ἡ Ἐμμα, ἐκπληκτος ὡς ἐκ τῆς παραδόξου τόλμης τοῦ ἀξιωματικοῦ, αὐδὲ λέξιν ἐδυνήθη νὰ προφέρῃ· ἀλλὰ τέλος ἐντραπέισα διὰ τὴν ἀσθένειαν αὐτῆς καὶ ἀναλαμβάνουσα ἀξιοπρέπειαν·

«Μὲ εἶπατε λόγους ἀτόπους, κύριε, εἶπε μετὰ δυσαρρεσκείας· κατεχράσθητε τῆς ταραχῆς μου.

— Ἡθέλησα νὰ σας εἶπω τὴν ἀλήθειαν, ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Ἡ ἐπαίξατε μὲ εἰλικρινῇ συμπάθειαν, ἡ πρατιμάτε ἄλλον, ἀφ' οὗ ἡ μετὰ σεβασμοῦ ἐκφρασίς τῶν ἀγνωτέρων μου εὐχῶν σας φαίνεται ὕβρις.

— Ὑπερέβητε τὰ ὅρια! κύριε Μονταιγλὼν, ἀπῆντησεν ἡ νέα ἀφίνουσα τὸν βραχίονά του· ὁμιλήσατε τὸν πατέρα μου, θὰ σας διὰβιβάσῃ τὴν ἀπάντησίν μου.

Ὁ Μονταιγλὼν δὲν ἀπεστομώθη ὡς ὁ ἔρνεστος πρὸ ὀλίγων ὥρων.

« Ἦδη ἀφ' οὗ γνωρίζετε τὸ πᾶν, κυρία, εἶπε, θὰ κάμω ὅτι μὲ ἐπιβάλλει τὸ καθήκον. Αὖριον, σήμερον μάλιστα, διότι ἐντὸς ὀλίγου ἐξημερώνει, θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ κοινοποιήσω τὰς ἐπιθυμίας μου πρὸς τὸν κύριον Δεγαλέ.»

Ἡ Ἑμμα ἔμεινεν ἀτάραχος, καὶ ὁ ἐμπειρότερος δὲ τῶν ἀνθρώπων δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ διακρίνῃ ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς τὰς συγκινήσεις αἰτίνες ἐτάραττον τὴν καρδίαν της. Ἐζήτησε τὸ ἐπανωφόριόν της ἀπὸ τὴν Καλυψὼ, ἐκάλυψε τοὺς ὤμους της καὶ δὲν ἐκάθησε πλέον· μάτην δὲ πληθὺς χορευτῶν προσεπάθησαν νὰ τὴν κρατήσωσι διὰ τὸ κοιλιλίδον, τὸ ὅποιον εἶχον ἀποφασίσαι νὰ χορεύσωσιν. Ὁ δὲ Μονταιγλὼν χαιρετίσας αὐτὴν ἀπῆλθεν.

« Ἐμπρὸς, Καρτοννέ! ἔκραξεν ὁ πυράρχης· ἀκούεις τὸ σφύριγμα, ἐτοιμάζουν τὰς λέμβους· ἀναψέ μου τὸ βεγγαλικὸν φῶς ἅμα ἰδῆς τὴν πρώτην κυρίαν νὰ καταβαίνει.

— Καλὴν νύκτα, κυρά Καλυψὼ, καὶ καλὴν ἐντάμωσιν, εἶπεν ὁ ἀρτεμονίτης, πορευόμενος ὡς καταλάβῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἄκραν τῆς κεραίας τοῦ ἀκατίου.

— Καλὴν ἐντάμωσιν, κύριε Καρτοννέ, ἀπήντησεν ἡ Καλυψὼ.

ὑπὸ τὴν λάμψιν τοῦ καιομένου πυρσοῦ, αἱ λέμβοι κατέλιπον τὸ πλοῖον. Ὁ φροντιστὴς ἔμελλε νὰ συνοδεύσῃ τὴν Ἑμμαν' διερχόμενος δὲ παρὰ τῇ Μονταιγλὼν, εἶπεν αὐτῷ ταπεινῇ τῇ φωνῇ·

« Περίμενέ με, φίλε μου, θὰ ἐπιστρέψω καὶ θέλω νὰ σὲ ὁμιλήσω

— Δὲν θὰ μείνης εἰς τὴν ξηράν; τόσῳ καλλιτέρα! Ἐχω καὶ ἐγὼ νὰ σὲ εἶπω πολλὰ σπουδαῖα· εἶμαι ἀφανισμένος!

— Ἐντὸς ὀλίγου!

— Καλά!

Ἀφ' οὗ ὁ Κ. Δεγαλέ καὶ ὁ Ἰούλιος εἰσῆλθον εἰς τὰ δωμάτια αὐτῶν, ἡ Ἑμμα ἣτις δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐκδυθῆ ἀλλ' εἶχε μόνον ἀφήσει τὴν Καλυψὼ νὰ διορθώσῃ τὴν κόμην της, ἔλυσε σιωπὴν, ἣτις ἐξέπληττε τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς τροφόν.

« Ὁ κύριος Πορταντίξ ἔμεινεν; ἠρώτησεν.

— Ὁχι! ἐγύρισεν ἐπίσω· διὰ τί μ' ἐρωτᾶτε, κυρία;

— Διότι θέλω νὰ σὲ ὁμιλήσω... Ἐδῶ εἴμεθα πάρα πολὺ πλησίον τοῦ δωματίου τοῦ πατρός μου. Ἄς κατὰβῶμεν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν· ἐφοβούμεν μήπως ὁ φροντιστὴς ἔμεινεν ἐδῶ καὶ τότε θὰ μᾶς ἤκουεν· εἶναι εἰς τὸ πλοῖον· ἔλα, ἀκολουθεῖ με!

— Ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἀλλάξετε πρῶτα...

Ἡ Ἑμμα δὲν ἤκουσεν, ἀλλὰ κατέβη ἐλαφροῖς βήμασιν εἰς τὴν κάτω αἴθουσαν, ἀκολουθούσης τῆς Καλυψῆς.

« ὦ! παραμάννα μου, ἀνέκραξε δακρυρροοῦσα, ἔχασα τὸ λογικόν μου! ἡ καρδία μου εἶναι πληγωμένη!... Μὲ ἀγαποῦν! μὲ ἀγαποῦν καὶ οἱ δύο!... εἶναι ἀντίζηλοι!... Θεέ μου! πόσον ὁ καιρὸς εἶναι βαρὺς! ἀνοιξε τὰ παράθυρα, ἀνοιξε τὰς θύρας, πνίγομαι, ἀποθνήσκω.»

Ὅτε δὲ τὸ λυκαυγὲς ἐχρύσωσε τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, ἡ Ἑμμα, τὴν κόμην ἔχουσα ἐκλυτον καὶ κατεχομένη ὑπὸ πυρετοῦ, ἐξωμολογεῖτο εἰσέτι πρὸς τὴν τρυφερὰν Καλυψὼ.

Αἴφνης αὕτη ἀφῆκε τρομερὰν κραυγὴν, ἔλαβε τὴν νέαν κόρην εἰς τὰς ἀγκάλας ὥς ὅτε ἔτρεφεν αὐτὴν, καὶ ἐξῆλθεν ἔντρομος τοῦ οἴκου. Εἶχεν αἰσθανθῆ τὴν πρώτην δόνησιν σεισμοῦ. Τρομερὸς πάταγος καὶ κραυγὴ ἀπελπισίας ὀλοκλήρου πόλεως ἀντήχησαν ταυτοχρόνως. Τὸ Φορ-Ρουαγιάλ κατέρρεεν. (Ἔπεται συνέχεια.) Ω.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Περὶ τοῦ κατωτέρου κλήρου καὶ περὶ ἐκπαιδεύσεως.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργόν.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 364.)

Περὶ δὲ τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας πολλὰ δύναται τις εἰπεῖν. Παρατήρησα ὅτι ἐν γένει ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Ἑλλάδος, καὶ κατὰ πάντα βαθμόν, ἐλλεῖπει ἡ ψυχὴ ἀπὸ τῆς μαθήσεως· δηλαδὴ μηχανικῶς διδάσκουσιν οἱ διδάσκαλοι, μηχανικῶς μανθάνουσιν οἱ μαθηταί, τὰ δὲ μηχανικῶς καὶ διδασκόμενα καὶ μανθανόμενα δὲν μένουσιν ἐντετυπωμένα. Οὕτω, φίλε, ὁμολογῶ ὅτι οὐδέποτε ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω τὸ κάλλος μουσικῆς δράματός τινος ἂν μὴ προηγουμένως ἀνεγίνωσκον τοῦ δράματος τὰς λέξεις· διότι ταύτας γινώσκων ἀντιλαμβάνομαι ἐκάστου μέλους τὴν ἐννοίαν νομίζω λοιπόν, ἐκ πείρας δὲ λαλῶ, διότι διδάσκαλος ἐγὼ μόνος ἐγενόμην τῶν τέκνων μου καὶ εἰς οὐδὲν σχολεῖον ἀπέστειλα αὐτὰ, ὅτι ἀλανθάστως δυνάμεθα εἰπεῖν, ὅτι ἐφόσον τὰ παιδία διδάσκονται χωρὶς οἱ διδάσκαλοι νὰ ζητῶσι παρ' αὐτῶν τῆς μαθήσεως τὸν λόγον, οὐ μόνον δὲν μένουσιν ἐντετυπωμένα αὐτοῖς τὰ διδάγματα, ἀλλὰ καὶ ὡς ἤχοι φυγάδες διὰ τῶν ὠτων καὶ τῆς μνήμης αὐτῶν διέρχονται ἐνῶ τούναντίον, ἂν ὁ διδάσκαλος ὁμιλῇ μετὰ τοῦ παιδίου καὶ τεχνηέντως τὴν περιέργειαν αὐτοῦ ἐξεγείρῃ, καὶ οἶονεὶ προσπαθῇ νὰ μαιεύσῃ τὴν τοῦ παιδὸς διάνοιαν, καὶ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ἐπιτηδεύῃς κατευθύνῃ, θέλει γυμνάσῃ τὸ παιδίον νὰ σκέπτηται, ἐξ ἑαυτοῦ